

Truyện Việt Nam (Kỳ 6): Truyện Ác

Tác Giả: Saigon Echo s&#u t&#m
Thứ Tư:, 13 Tháng 5 Năm 2009 15:10

Truyện Ác chính tên là Giáp H&#i đ&# truyện nguyên Khoa M&#u Tu&# t năm Đ&#i Chính nhà M&#c (1538). S&# dĩ có tên &#y là vì ông ngay th&#ng quá, nhi&#u ng&#&#i b&#t m&#n thù oán và sau khi ch&#t r&#i, ông cũng v&#n không ch&#a tính &#y, còn hi&#n lên ch&#i c&# ti&#n sĩ nguy&#n Văn Th&#nh làm cho ông Th&#nh s&# h&#t h&#n.

M&# Giáp H&#i là ng&#&#i làng Công Luận, huy&#n Văn Giang t&#nh H&#ng Yên (B&#c Vi&#t). Bà c&# &#y khi còn trẻ nghèo l&#m ch&# có m&#t gian nhà tranh &# c&#nh đ&#&#ng bán hàng n&#&#c. Theo Phan k&# Bính b&#y gi&# có m&#t ng&#&#i T&#u đi qua đ&#&#ng, vào hàng ngh&#, lúc đi b&# quên m&#t túi b&#c. Cách n&#a tháng n&#a m&#i h&#t ho&#ng l&#i h&#i thì bà &#y đem c&# túi b&#c ra trẻ l&#i, v&#n nguyên nh&# lúc tr&#&#c.

Ng&#&#i khách xin bi&#u l&#i m&#t n&#a, bà &#y không &#y nói r&#ng:

- Tôi ch&# vì không &#a c&#a b&#t nghĩa cho nên tôi m&#i nghèo th&# n&#y, sao bây gi&# tôi l&#i ch&#u l&#y c&#a ông.

Ng&#&#i khách c&#m t&# b&#ng &#y, m&#i h&#i r&#ng:

- M&# m&# đ&#ng tiên nhân nhà bà &# đầu, tôi tìm giúp cho bà m&#t ngôi đ&#t hay.

Bà kia nói:

- Tôi là đàn bà, ch&# có trẻ i m&#t mình, không có anh em nào c&#. Nay đã ngoài b&#n m&#&#i tu&#i, dù đ&#&#c đ&#t hay bao gi&# phát đ&#t? Mà phát đ&#t thì làm gì n&#a?

Ng&#&#i khách nói:

Nếu được chết hay, thì dù đàn bà cũng phát phúc.

Bà y mới đi a ng&#i khách đến ch&# ngôi m&# cha bà y. Ng&#i khách lập tức tìm chết cho, rồi đi n&#ng:

- Vậy sau thấy ai có n&#n đến đây s&#n lòng mà cứu ng&#i ta, thì sẽ có s&# may mắn.

Bà y đi y được n&#a năm, x&#y có ng&#i làng Bát Tràng, nhà nghèo, đi làm m&#n kiếm ăn, khi y trở về đã t&#i, gặp ph&#i m&#a gió, quần áo t&#t th&#t rét run cầm cập, qua hàng y xin vào trú m&#t t&#i. Bà y hỏi đ&#u đ&#i c&#n k&#, cho vào ng&#, rồi chết l&#a cho s&#i và đ&#n c&#m cho ăn. Đêm hôm y rét l&#m, mà nhà thì ch&# có đ&#c m&#t chi&#c chi&#u. Ng&#i kia thì rét không thể nào mà không nh&#ng đ&#c chi&#u cho. Mà đ&# cho kh&# thì ch&#ng đành lòng m&#i cho n&#m chung m&#t gi&#ng mà ng&#.

Chàng kia đã được no &#m l&#i n&#m chung với đàn bà lập gì l&#a g&#n r&#m, té ra thành t&# thông với nhau. Không ngờ chàng kia b&# ch&#ng h&#n th&#p, ch&# m&#t lúc thì t&#t h&#i. Bà y kinh hoàng vô cùng, s&# ng&#i ta phát giác ra, đang đêm ph&#i l&#i ra đám tha ma vui xu&#ng, mà bà ta cũng có mang t&# đ&#y.

Được vài tháng n&#a, ng&#i Tàu lập đ&#n h&#i r&#ng:

- Tôi khi táng m&# đ&#n gi&# đã cứu đ&#c vì c&# gì cho ng&#i nào ch&#a?

Bà y đưa ra ch&# m&# chàng kia. Ng&#i khách ng&#m nghĩa m&#t h&#i rồi nói r&#ng:

- Ch&# này là huy&#t thiên tán đ&#y, nếu có thai thì t&#t sinh ra Truyện Nguyễn t&# t&#ng.

Bà y đ&#y năm, quần nhiên sinh đ&#c m&#t con trai, c&#t cách lập th&#ng. Khi lên b&#n tuổi, ra ch&#i

Truyện Việt Nam (K 6): Truyện Ác

Tác Giả: Saigon Echo s&#u t&#m
Thứ Tư, 13 Tháng 5 Năm 2009 15:10

---

ngoài bờ sông, x&#y có ng&#&#i lái buôn ở làng Sinh K&#, huyện Ph&#&#ng Nh&#n, b&#i thuy&#n qua b&#n, trông thấy th&#ng bé nh&#n nh&#i, ăn c&#p đem xu&#ng thuy&#n đi m&#t.

Bà kia tìm con đâu cũng không thấy t&#&#ng là ch&#t đ&#&#i sông r&#i, s&#u th&#m không bi&#t ng&#n nào.

Ng&#&#i lái t&# khi đem đ&#a bé v&#, yêu m&#n l&#m, khi m&#i l&#n lên, tìm thấy cho đi h&#c. Giáp H&#i - tên đ&#a bé - h&#c hành t&#n t&#i, vẫn ch&#&#ng hay nh&#t trong làng. Đ&#n năm ba m&#&#i hai tu&#i, thì đ&# Truyện nguyên.

Hôm vinh qui v&# làng, ph&#i ph&#c đ&#ch khó nh&#c, có ng&#&#i bi&#t nguyên &#y ông &#y, b&#o riêng v&#i nhau:

- Không bi&#t ng&#&#i &# x&# nào đ&#n đây làm kh&# dân ta th&# này !

Giáp H&#i nghe l&#m đ&#&#c câu &#y, không bi&#t vì c&# ra sao. M&#t hôm, xét xem các m&# m&# t&# tiên, thì không có ngôi nào đáng phát Truyện Nguyên, trong b&#ng h&# nghi l&#m. Nhân m&#i h&#i nh&#ng ng&#&#i quen thu&#c, có ng&#&#i bi&#t chuy&#n nói v&#i ông &#y. Giáp H&#i m&#i đ&#n t&#n làng Công Lu&#n dò xem, thì thấy có bà c&# già ngoài b&#y m&#&#i tu&#i, bán hàng bên c&#nh đ&#&#ng, trông ra tình c&#nh kh&#n đ&#n l&#m.

Giáp H&#i sai ng&#&#i vào h&#i r&#ng:

- Bà c&# kia có ch&#ng con gì không, sao mà kh&#n khó đ&#n th&# ?

Bà c&# nói:

- Tôi là ng&#&#i &# làng này, khi x&#a có sinh đ&#&#c m&#t m&#n con trai, đã b&#n, năm tu&#i, ch&#i v&#i tr&#

Trang Việt Nam (K 6): Trang Ác

Tác Giả: Saigon Echo s&#u t&#m
Thứ Tư, 13 Tháng 5 Năm 2009 15:10

---

con b sông, r i không biết nó l c đi đâu m t. Bây gi ch m t thân, không biết n ng c y vào ai, tình c nh s u th m, nói ra không xi t.

Giáp H i đ là m mình, m i sai ng i b o r ng:

- Bà c già c mà không có ai trông nom, đi theo v v i tôi đ tôi nuôi cho, có b ng lòng không?

Bà kia nói:

- N u quan l n có b ng th ng tôi nh th thì phúc cho tôi l m.

Giáp H i m i đem v nuôi n ng, nh ng cũng ch a dám ch c là m . Chên Giáp H i v n có cái n t ru i đ , th ng khi ng i nhàn đ l ra. Bà c y m t hôm trông th y, c nhìn trông tr c không ch p m t.

Ng i nhà qu r ng:

- Quý th quan l n, bà c kia sao dám nhìn mãi th ?

Bà kia nói:

- Tôi khi x a, sinh đ c m t đ a con trai cũng có cái n t ru i nh th nay tôi trông th y, tôi l i nh đ n con tôi, cho nên tôi nhìn ng m m t chút, xin quan l n th l i cho tôi.

Giáp H i l p t c g i bà y h i c n k t ng tí, bà c y k r ch rồi th y chung. Giáp H i bu n r u mà than r ng:

Trang Việt Nam (K 6): Trang Ác

Tác Giả: Saigon Echo s&#u t&#m
Thứ Tư,, 13 Tháng 5 Năm 2009 15:10

- Ta b&#y b&# u&# ng m&# t m&# t đ&#i, có m&# mà không bi&#t; nay nh&# tr&#i l&#i đ&# c g&# p đ&#y, m&#i bi&#t đ&#n m&#.

V&# sau làm đ&#n L&#i b&# th&# ng th&#, Tái b&# o Sách qu&# c công, v&# nhà trí sĩ !

Giáp H&#i nh&#n t&# m&# làng Bát tr&#ng cho nên văn chi huy&#n Gia Lâm ph&#i th&# ông &#y. Đ&#n sau có ông ti&#n sĩ Nguy&#n văn Th&#nh, cho Giáp H&#i là ng&#i làng Sinh k&#, và l&#i làm quan nhà M&#c mu&#n t&# c tên ông &#y &# trong s&# tiên hi&#n huy&#n Gia Lâm. Đ&#m n&# m m&# th&#y Giáp H&#i m&#ng r&#ng:

- Tao t&#i gì mà mày t&# c tên tao, mày là b&#n h&#u sinh, sao dám khinh l&#n ti&#n b&#i, s&# có báo &#ng cho mà xem.

Ông Th&#nh s&# h&#i, không dám xoá tên đi n&#a. Nay huy&#n Gia Lâm v&#n có th&#, mà làng Bát Tr&#ng cũng ph&#i cúng t&#.